

В'ячеслав Сергійович ІВАНЧЕНКОВ

кандидат економічних наук, директор з економіки

Олена Олександрівна АЛЕКСЕЙЧУК

здобувач Міжнародного університету бізнесу і права (м. Херсон)

**ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ**

Іванченков В. С. Інвестиційний потенціал підприємств харчової промисловості Одеського регіону в умовах економічної нестабільності [Текст] / В'ячеслав Сергійович Іванченков, Олена Олександрівна Алексейчук // Український журнал прикладної економіки. – 2019. – Том 4. – № 1. – С. 55–63. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Вступ. Організаційно-економічний механізм інвестиційної діяльності є похідною господарського механізму підприємств харчової промисловості. Його удосконалення можливе за рахунок базової перебудови господарського механізму. Організаційно-економічний механізм відображає специфіку інноваційної діяльності підприємства.

Метою статті є оцінка рівня інвестиційного потенціалу підприємств харчової промисловості регіону в нестабільному економічному середовищі.

Результати. Розкрито сутність поняття «інвестиції». Розглянуто співвідношення понять фінансових та інноваційних ресурсів. Узагальнено та виділено підходи до оцінки інвестиційного потенціалу та визначено основні з них – якісний і кількісний. Наведено позиції науковців стосовно складу системи показників для оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Запропоновано оцінювати інноваційний потенціал за системою показників інвестиційного та фінансового потенціалів. Проведено аналіз доходності, прибутковості діяльності, рентабельності реалізації, ліквідності, ділової активності, технічного стану, зносу основних засобів на підприємствах консервної галузі Одеської області. Встановлено зниження темпів росту показників доходності підприємств, визначено їх фінансовий стан. Виявлено, що більшість досліджуваних підприємств мають незадовільний рівень фінансової стійкості та платоспроможності.

Висновки. Запропоновано розроблений науковий підхід до оцінки інвестиційного потенціалу підприємств консервної галузі. Визначено зміст інвестиційного потенціалу підприємства та розглянуто особливості його оцінки. Проаналізовано стан інвестиційного потенціалу підприємств харчової промисловості регіону. Виявлено низький рівень розрахованого показника. Обґрунтовано особливості розвитку та формування інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств. Визначено специфіку інноваційної стратегії для таких підприємств – стратегії конкурентного нововведення.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, оцінка інвестиційного потенціалу, інвестиції, залучення інвестицій, методичний підхід, конкурентоспроможність.

Vyacheslav IVANCHENKOV

Candidate of Economic Sciences, director of economics

Elena ALEKSEYCHUK

Applicant at the International University of Business and Law (Kherson)

**INVESTMENT POTENTIAL OF THE FOOD INDUSTRY ENTERPRISES OF ODESSA REGION
IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC INSTABILITY**

Abstract

Introduction. *Organizational and economic mechanism of investment activity is a derivative of the economic mechanism of food industry enterprises. Its improvement is possible due to the basic restructuring of the economic mechanism. The organizational and economic mechanism reflects the enterprise innovative activity specifics.*

The purpose of the article is to assess the investment potential level of the region food industry in an unstable economic environment.

Results. *The essence of the «investment» concept is revealed. The relation between concepts of financial and innovative resources is considered. Approaches to the investment potential assessment are summarized and highlighted and the main ones - qualitative and quantitative - are identified. The positions of scientists regarding the system composition of the indicators for the enterprise innovation potential assessment are presented. It is suggested to evaluate the innovation potential according to the system of investment and financial potential indicators. The analysis of earning power, profitability of activity, profits margin, liquidity, business activity, technical condition, depreciation of fixed assets at the enterprises of the canning industry in Odessa region. The growth rates decrease of the enterprises profitability indicators was evaluated, their financial status was determined. It is found that most of the surveyed enterprises have poor financial stability and solvency.*

Conclusions. *The scientific approach to the investment potential assessment of the canning enterprises has been developed. The content of the enterprise investment potential is determined and the features of its evaluation are considered. The state of investment potential of the region food industry is analyzed. Low level of the calculated indicator has been found. The peculiarities of development and formation of enterprises innovation and investment potential are substantiated. The specificity of the innovation strategy for such enterprises - the strategy of competitive innovation, is defined.*

Keywords: *investment potential, investment potential assessment, investments, attraction of investments, methodical approach, competitiveness.*

JEL classification: R 53; Q 13; R 10

Вступ

В результаті з'ясування організаційно-економічного механізму інвестиційної діяльності в агропродовольчій сфері та харчовій промисловості можна стверджувати, що він є похідним від природи й особливостей господарського механізму як багатоскладової системи. Тому його розвиток необхідно розглядати в контексті докорінної перебудови господарського механізму загалом. Мова йде про перетворення відносин власності, сукупності організаційних відносин і структур, конкретних форм господарювання та методів управління в галузі, а також надбудовних відносин. Тобто організаційно-економічний механізм не є якимось довільним утворенням, а являє собою відображення конкретної системи виробничих відносин та їх форм, дії економічних законів, що визначає його природу і характер інвестиційної діяльності.

Мета та завдання статті

Метою статті є дослідження стану інвестиційного потенціалу підприємств харчової промисловості регіону.

У межах досягнення мети виокремлено такі завдання:

- визначити зміст інвестиційного потенціалу підприємства та розглянути особливості його оцінки;
- проаналізувати стан інвестиційного потенціалу підприємств харчової промисловості регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження

Термін «інвестиції» походить від латинського слова «investio», що означає «вкладати», а поняття «інвестиції» є дуже широким, щоб можна було дати йому єдине і вичерпне визначення. Оскільки інвестиції є основою розвитку будь-якої соціально-економічної системи, то це й виражається в етимології їх визначень. У різних розділах економічної науки, у працях вчених і економістів у різних галузях практичної діяльності їх зміст має свої особливості щодо масштабів і функцій його реалізації.

Наукове розкриття суті інвестицій почали економісти класичної школи. Так, Б. Коласс стверджував: «...Всякий капітал і, особливо, всякий приріст капіталу, є результатом заощаджень» [1]. Виробництво продукції забезпечує певну суму грошового доходу, але завдяки заощадженню він не витрачається повністю. Грошовий ринок встановлює рівноважну ціну на використання грошей – рівноважну ставку відсотку, при якій кількість збережених (запропонованих) грошей рівна кількості інвестованих грошей (на які був пред'явлений попит). Тому заощадження фактично не викликають дисбалансу в потоці доходи-витрати, оскільки рівноважна процентна ставка сприяє тому, що кожна збережена одиниця потрапляє до рук інвесторів і витрачається на виробниче інвестування.

Дослідження показали, що ряд авторів ототожнюють інвестиційні ресурси з фінансовими. О. С. Гришина, зокрема, розглядає інвестиційну діяльність як «вкладення різних форм фінансових ресурсів у господарський обіг із сукупністю практичних дій щодо реалізації інвестицій». У зв'язку з цим слід зауважити, що величезна кількість визначень фінансових ресурсів, запропонована вченими сьогодні, зводиться до двох підходів: перший ототожнює фінансові ресурси з коштами, другий розглядає фінансові ресурси як грошовий вираз частини валового внутрішнього продукту (ВВП). Беручи це до уваги вважаємо, що ототожнення інвестиційних ресурсів з фінансовими зводить зміст перших, зводячи їх лише до грошових цінностей. Однак, згадуване нами визначення інвестицій передбачає, крім грошових, вкладення матеріальних та інтелектуальних цінностей. Таким чином, фінансові ресурси можуть бути за певних умов інвестиційними, але інвестиційні ресурси лише фінансовими не обмежуються. При цьому говорячи про «певні умови» ми маємо на увазі цільове використання фінансових ресурсів для реалізації інвестицій, іншими словами – для здійснення інвестиційних операцій [2].

Аналіз існуючих підходів до оцінки інвестиційного потенціалу показав, що для вітчизняних підприємств можна використати один із двох способів оцінки: кількісний та якісний. При використанні кількісного методу інтегральний показник рівня інвестиційно-фінансового потенціалу розраховується за допомогою аналізу групи показників, обраних авторами.

Мазейкіна О. О. обирає показники в залежності від напряму аналізу: аналіз рівня конкуренції, відносин з партнерами та споживачами; аналіз інвестицій; аналіз нових технологій і науково-технічних інформаційних ресурсів; аналіз сировинних, паливних, енергетичних і матеріально-технічних ресурсів; аналіз трудових ресурсів; аналіз стратегічного впливу на рівні галузі, регіону, міста [3].

Краснокутська Н. В. пропонує аналізувати стан внутрішніх і зовнішніх систем. Для

аналізу внутрішніх систем вона (SWOT-аналіз) використовує: показники управління (принципи і стиль керівництва), ресурсні показники (матеріально-технічні, трудові, фінансові, інформаційні), товарні (нова продукція), функціональні (дослідження, виробництво, збут), організаційні (структура, організація праці та виробництва) [4].

Рожелюк В. та Хархут Н. вважають важливими розрахувати показники інноваційно-інфраструктурного стану, майнового стану, достатності власного та залученого капіталу, досягнутого рівня фінансового стану, показники платоспроможності та ліквідності [5]. Автори більше уваги приділили фінансовій складовій інвестиційного потенціалу.

Н. І. Курганська, В. І. Гаштак, Н. А. Розенберг, А. Л. Степанюк, М. Г. Грещак, А. С. Паламарчук, А. Д. Шеремет, Н. Ю. Брюховецька, О. В. Хасанова, Н. В. Лагодієнко і інші використовують показники, які характеризують стан техніки, технології і організації виробництва та управління [6, с. 35; 7; 8]. На наш погляд, дуже важливим, особливо для харчової промисловості, є питання ресурсного забезпечення, в т.ч. забезпечення якісною й екологічно чистою сировиною, що не знайшло відображення в даній класифікації.

Аналізуючи вищевказані підходи пропонуємо здійснювати оцінку рівня інвестиційного потенціалу за допомогою системи показників, що відповідають складовим інвестиційного та фінансового потенціалів.

Процес оцінки інвестиційного потенціалу ускладнюється наявністю достатньо великої розмаїтості етапів аналізу. Основні питання виникають стосовно показників платоспроможності та ліквідності; прибутковості та рентабельності; ділової активності. Існують діаметрально протилежні підходи: в першому випадку показники платоспроможності та ліквідності розглядаються як одна група показників, в другому – як дві різні групи [9, 10]. Це стосується також показників прибутковості та рентабельності. Ми дотримуємось першого підходу.

Таким чином, інвестиційно-фінансовий потенціал підприємств консервної галузі визначається системою показників, які характеризують його прибутковість (рентабельність), фінансову стійкість, платоспроможність (ліквідність) та рівень ділової активності [11].

Для оцінки прибутковості підприємств галузі проаналізуємо темпи росту доходів від реалізації, наявність прибутку господарської діяльності та рівень рентабельності виробництва.

За досліджуваний період спостерігається тенденція до наявності доходу від реалізації, хоча темпи її зростання в 2017 році мають тенденцію до зниження в порівнянні із 2014 роком, табл. 1. Незважаючи на розвиток культури споживання населення, рівень його доходів постійно знижується.

Таблиця 1. Аналіз доходності діяльності на підприємствах консервної галузі Одеської області*

Підприємства	Темп росту доходів від реалізації підприємства порівняно до попереднього року, %			
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	142,01	135,52	148,61	138,71
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	211,42	111,76	94,38	106,04
СП ТОВ «Вітмарк - Україна»	132,22	115,61	115,61	114,62
ПАТ «Завод «Іллічівський»	134,31	176	76,67	105,05
ТОВ «Кодимський консервний завод»	127,93	126,5	127,6	111,65
ТОВ «Істок»	131,45	122,32	124,85	116,27

**Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств*

Для оцінки ділової активності пропонуємо такий набір показників: коефіцієнт оборотності активів; коефіцієнт завантаженості виробничих потужностей; коефіцієнт

використання складських приміщень; фондівіддача; коефіцієнт оборотності кредитних коштів; питома вага штрафів і рекламацій, пов'язаних із процесом постачання, в загальній сумі операційних витрат.

В табл. 2 наведемо результати розрахунку аналізу рентабельності реалізації підприємствами консервної галузі. Треба відзначити, що від'ємне значення показників рентабельності відображає збитковість діяльності підприємства.

Аналіз прибутковості підприємства проведемо за допомогою показників: фінансової незалежності, коефіцієнта співвідношення власних і позикових коштів, коефіцієнта співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості (табл. 3).

За результатами проведеного аналізу, можна відзначити, що достатній рівень фінансової стійкості мають лише три перших підприємства, інші підприємства є фінансово нестійкими: показники фінансової незалежності, співвідношення власних та позикових коштів та співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості знаходяться на рівні, нижче нормативного.

Таблиця 2. Аналіз рентабельності реалізації в підприємствах консервної галузі Одеської області*

Підприємства	Рентабельність реалізації, %				
	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	19,074	14,498	3,96	4,554	4,51
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	12,485	22,715	20,218	2,992	2,86
СП ТОВ «Вітмарк - Україна»	31,24	36,465	37,532	32,78	32,89
ПАТ «Завод «Іллічівський»	-9,724	-9,691	-10,175	-11,99	-10,78
ТОВ «Кодимський консервний завод»	-13,2	-9,9	-11	-12,21	-12,1
ТОВ «Істок»	6,875	10,142	11,748	11	10,846
Середня рентабельність	15,433	17,237	15,774	12,584	12,331

*Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств

Таблиця 3. Аналіз прибутковості діяльності в підприємствах консервної галузі Одеської області, тис. грн.

Підприємства	Роки					
	2010 рік	2014 рік	2016 рік	2017 рік	Темп росту	
					2017 до 2010 року	2017 до 2016 року
ТОВ «Одеський консервний завод»	3116,23	18239	23484,63	24713	в 7,93 раз	105,2%
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	263,25	952,9	1563,9	1664	в 6,32 рази	106,4%
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	187887,7	311035,4	293280	292188	155,5%	99,62%
ПАТ «Завод «Іллічівський»	351	-4946,5	-10133,5	-9317,1	↑ збит. в 26,5 рази	↓ збит у 0,92
ТОВ Кодимський консервний завод»	-388,31	-1276,6	-1301,3	-1428,57	↑ збит. в 3,7 раз	↑ збит. в 1,1 раз
ТОВ «Істок»	1461,33	799,5	777,4	547,17	0,37%	0,70%

*Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств

Аналіз платоспроможності проведемо за допомогою показників поточної та абсолютної ліквідності. Результати аналізу платоспроможності підприємств галузі наведено в табл. 4. Розрахунок показників показав, що нормативні показники платоспроможності мають тільки ПрАТ «Виробниче об'єднання «Одеський консервний завод» та СП ТОВ «Вітмарк – Україна». Аналіз ділової активності проведемо за допомогою розрахунку показників: коефіцієнта оборотності активів, коефіцієнта завантаженості потужностей, фондівіддачі, коефіцієнта оборотності кредитних коштів та питомої ваги рекламацій і штрафних санкцій (табл. 5).

Таблиця 4. Аналіз ліквідності підприємств консервної галузі Одеської області

Підприємства	Показник поточної ліквідності (нормативне значення >2,0)				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	2,01	1,71	3,03	2,99	2,64
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	0,40	0,37	1,07	1,09	1,08
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	2,82	2,71	3,07	2,21	2,34
ПАТ «Завод «Іллічівський»	2,08	1,12	0,56	0,54	0,46
ТОВ «Кодимський консервний завод»	1,27	1,46	1,35	1,17	1,27
ТОВ «Істок»	1,89	2,71	2,05	1,96	1,93
Підприємства	Показник абсолютної ліквідності (нормативне значення >1,0)				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	0,72	0,81	0,85	1,47	1,35
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	0,37	0,35	1,02	1,06	1,05
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	1,36	1,22	1,45	1,16	1,12
ПАТ «Завод «Іллічівський»	0,85	0,72	0,21	0,20	0,19
ТОВ «Кодимський консервний завод»	0,62	0,68	0,53	0,55	0,53
ТОВ «Істок»	1,52	2,08	1,87	1,73	1,34

**Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств*

Таблиця 5. Аналіз ділової активності на підприємствах консервної галузі Одеської області. Оборотність активів.

Підприємства	Коефіцієнт оборотності активів				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	1,54	1,74	2,31	2,02	2,11
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	2,41	2,08	1,65	1,69	1,67
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	6,84	7,08	6,48	6,62	5,54
ПАТ «Завод «Іллічівський»	1,16	0,63	0,62	0,74	0,68
ТОВ «Кодимський консервний завод»	1,60	1,46	1,61	1,56	1,36
ТОВ «Істок»	2,04	2,40	1,90	1,69	1,09
Аналіз ділової активності. Оборотність кредитних коштів*					
Підприємства	Коефіцієнт оборотності кредитних коштів				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	-	-	7,45	8,00	7,70
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	-	-	-	-	-
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	37,95	31,57	-	-	15,95
ПАТ «Завод «Іллічівський»	1,77	0,86	-	0,63	-
ТОВ «Кодимський консервний завод»	-	-	-	-	-
ТОВ «Істок»	4,87	5,14	4,87	1,36	-
Аналіз ділової активності. Фондовіддача*					
Підприємства	Фондовіддача, % (по чистому доходу)				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	3,74	4,42	3,84	4,97	4,39
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	0,52	0,90	0,74	0,59	0,57
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	9,76	10,18	11,70	10,86	10,81
ПАТ «Завод «Іллічівський»	0,34	0,15	0,19	0,13	0,10
ТОВ «Кодимський консервний завод»	0,30	0,28	0,18	0,21	0,19
ТОВ «Істок»	1,95	2,49	2,34	2,29	1,91
Аналіз ділової активності. Наявність рекламацій та штрафних санкцій*					
Підприємства	Питома вага рекламацій та штрафних санкцій в загальній вартості операційних витрат				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	-	-	-	-	-
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	-	-	-	-	-
СП ТОВ «Вітмарк – Україна»	-	-	-	-	-
ПАТ «Завод «Іллічівський»	0,13	-	-	-	-
ТОВ «Кодимський консервний завод»	-	-	-	-	-
ТОВ «Істок»	0,34	0,28	-	-	-

**Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств*

Підприємства, які досліджувались, можна розділити на дві групи:

- перша група – підприємства із стійким фінансовим станом (ТОВ «Одеський консервний завод», ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування», СП ТОВ «Вітмарк – Україна»);
- друга група – підприємства з нестійким фінансовим станом (ПАТ «Завод «Іллічівський», ТОВ «Кодимський консервний завод», ТОВ «Істок»).

Оцінка технічного стану обов'язково передбачає розрахунок зносу основних засобів підприємства (табл. 6).

Таблиця 6. Аналіз технічного стану, знос основних засобів на підприємствах консервної галузі Одеської області *

Підприємства	Знос основних засобів станом на кінець звітного року, %				
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2017 р.
ТОВ «Одеський консервний завод»	22,55	44,59	39,47	41,98	42,92
ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»	27,36	30,18	28,07	27,14	29,72
СП ТОВ «Вітмарк - Україна»	45,27	48,51	47,62	46,37	43,05
ВАТ «Консервний завод «Іллічівський»	75,24	66,79	36,01	34,10	27,65
ТОВ «Кодимський консервний завод»	29,70	27,50	34,10	30,80	29,88
ТОВ «Істок»	60,08	69,52	82,52	66,00	59,40

**Власні розрахунки. Джерелом розрахунків є звітність підприємств*

Як видно з табл. 6, середній знос основних засобів є значним - від 53,2 % у відкритих акціонерних товариствах до майже 51,0 % у закритих. Використання застарілого обладнання є гальмуючим фактором для випуску конкурентоспроможної продукції. Та з другого боку є одним із чинників для впровадження інноваційних перетворень.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Запроваджено науковий підхід до оцінки інвестиційного потенціалу підприємств консервної галузі, який передбачає запровадження попередньої оцінки фінансового стану, технічного стану та ділової активності підприємства на етапі формування його інноваційної стратегії та враховує, на відміну від найбільш поширених підходів, показники ефективності організації процесу постачання.

Для попередньої оцінки інвестиційної привабливості підприємств необхідно проаналізувати показники за такими напрямками аналізу як: оцінка фінансового потенціалу (прибутковість (рентабельність), фінансова стійкість, платоспроможність (ліквідність) підприємства та ділова активність) та оцінка технічного стану. Дуже важливим є оцінка ефективної привабливості підприємства на етапі формування його інвестиційної стратегії.

За результатами проведеного аналізу, можна відзначити, що достатній рівень фінансової стійкості мають лише три підприємства: ТОВ «Одеський консервний завод», ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування», СП ТОВ «Вітмарк – Україна». Інші підприємства є фінансово нестійкими: показники фінансової незалежності, співвідношення власних і позикових коштів і співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості знаходяться на рівні, нижче нормативного.

Таким чином, низький рівень інвестиційного потенціалу потребує інноваційних перетворень, результат впровадження якого сприятиме зростанню конкурентоспроможності підприємств галузі в умовах економічної нестабільності. Визначимо, що, в таких умовах, інноваційна стратегія для консервного підприємства – це стратегія конкурентного нововведення, яка є складовою частиною стратегії розвитку бізнеса, спрямована на впровадження нових ресурсозберігаючих технологій і розробку нового екологічно-чистого (органічного) продукту й орієнтується на сучасні досягнення техніки та технології.

Список літератури

1. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы.: пер. с англ. М.: «Аудит» Изд. об-ние «ЮНИТИ», 1997. 576 с.
2. Свінцов О.М. Інвестиції як економічна категорія: наукова полеміка. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.3. С. 251-257.
3. Мазейкіна О. О. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. Збірник наукових праць. ПДТУ. Маріуполь, 2010. Т. 1. С. 213-217.
4. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 504 с.
5. Рожелюк В, Хархут Н. Аналіз інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний аналіз*. Випуск 2(18), 2008. С. 275-278.
6. Петрович И. М. Использование производственных мощностей в машиностроении. Под ред. чл.-кор. АН УССР Н. Г. Чумаченко. К.: Техника, 1978. 160 с.
7. Лагодієнко В. В., Лагодієнко Н. В. Моделювання оцінки інноваційної спроможності промислових підприємств. *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»*. №1 (28), 2019. С. 280-289.
8. Брюховецька Н. Ю., Хасанова О. В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик. *Економіка промисловості*. 2009. № 44. URL: http://www.nbu.gov.ua /portal/Soc_Gum/eprom/2009_44/ st_44_15.pdf.
9. Лагодієнко В. В. Реалізація інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності у харчовій галузі. *Бізнес-Навігатор: науково-виробничий журнал Міжнародного університету бізнесу і права*. Херсон. 2013. №2(31). С. 178-183.
10. Лагодієнко Н. В. Дослідження регіональних особливостей розвитку інвестиційних процесів в агропромисловому виробництві. *Бізнес-навігатор*. 2011. № 1. С. 95-99.
11. Феєр О. Аналіз методологічного інструментарію оцінки інвестиційної привабливості об'єкта інвестування. *Економічний аналіз*. 2009. Вип. 4. С. 151-154.

References

1. Kolass, B. (1997). *Upravlenie finansovoj dejatel'nost'ju predprijatija. Problemy, koncepcii i metody*. [Management of financial activity of the enterprise. Problems, concepts and methods]. Translated from eng. «Audit», Izd. ob-nie «JuNITI». Moscow. Russia.
2. Svinczov, O. M. (2011). "Investment as an economic category: scientific controversy". *Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`*. Issue. 21.3. pp. 251-257.
3. Mazejkina, O. O. (2010). "Assessment of innovative potential of the enterprise. Theoretical and practical aspects of economics and intellectual property". *Zbirny`k naukovy`x pracz` PDTU. Mariupol`*. Vol. 1. pp. 213-217.
4. Krasnokuts`ka, N. V. (2003). *Innovacijny`j menedzhment*. [Innovation Management]. KNEU. Kiev. Ukraine.
5. Rozhelyuk, V. and Harxut, N. (2008). "Analysis of innovation and investment attractiveness of the enterprise". *Ekonomichny`j analiz*. Issue 2(18). pp. 275-278.
6. Petrovich, I. M. (1978). *Ispol'zovanie proizvodstvennyh moshhnostej v mashinostroenii*. [The use of production capacities in mechanical engineering]. In Chumachenko N. G. (ed.). Tehnika. Kiev. Ukraine.
7. Lagodiyenko, V. V., Lagodiyenko, N. V. (2019). «Modeling of estimation of innovative capacity of industrial enterprises». *Zbirny`k naukovy`x pracz` «Finansovo-kredy`tna diyal`nist` : problemy` teorii ta prakty`ky`»*. no 1 (28). pp. 280-289.
8. Bryuxovecz`ka, N. Yu. and Xasanova, O. V. (2009). «Assessment of investment attractiveness of the enterprise: identification of the disadvantages of some existing methods». *Ekonomika promy`slovosti*. № 44. Available at: http://www.nbu.gov.ua /portal/Soc_Gum/eprom/2009_44/ st_44_15.pdf

-
9. Lagodiyenko, V. V. (2013). «Realization of investment support of innovative activity in the food industry». *Biznes-Navigator: naukovo-vy`robny`chy`j zhurnal Mizhnarodnogo universy`tetu biznesu i prava*. no. 2 (31). pp. 178-183.
 10. Lagodiyenko, N. V. (2011). «Investigation of regional peculiarities of development of investment processes in agro-industrial production». *Biznes-Navigator: naukovo-vy`robny`chy`j zhurnal Mizhnarodnogo universy`tetu biznesu i prava*. № 1. pp. 95-99.
 11. Feyer, O. (2009). «Analysis of the Methodological Toolkit for Assessing the Investment Attractiveness of the Investment Object». *Ekonomichny`j analiz*. Issue 4. pp. 151-154.

Стаття надійшла до редакції 20.12.2018 р.